

Το σύστημα των παπαγάλων

Τα θέματα της Φυσικής στις εισαγωγικές εξετάσεις και ο λαϊκισμός

Του Λουκά Βλάχου | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ «ΤΑ ΝΕΑ»: 01/06/2012 20:00 |

Ένα θέμα στις εισαγωγικές εξετάσεις που θα μπορούσε και να διατυπωθεί λίγο καλύτερα, αλλά σε καμία περίπτωση δεν ήταν λάθος, ενεργοποίησε τον μηχανισμό των καταγγελιών. ΜΜΕ, «επιστημονικές - συνδικαλιστικές» ενώσεις και κόμματα με ειδικές ανακοινώσεις πήραν θέσεις που καμία σχέση δεν έχουν με την πραγματικότητα και μόνο κακό μπορούσαν να κάνουν στους διαγωνιζόμενους μαθητές και στις οικογένειές τους. Το πρόβλημα που προέκυψε θα μπορούσε να λυθεί με πολύ απλό τρόπο στο πλαίσιο της συνεργασίας της Επιτροπής Εξετάσεων με τους βαθμολογητές. Δυστυχώς, ενεργοποίησε όσους έχουν λόγους να παίζουν πολιτικά παιχνίδια με τις εισαγωγικές εξετάσεις. Το θέμα Γ4 της Φυσικής Κατεύθυνσης είχε μια πρωτεύουσα λύση και πολλές περιοδικές επαναλήψεις της. Οι μαθητές θα έβρισκαν όλες τις λύσεις και θα χρησιμοποιούσαν την κρίση τους για να σχολιάσουν αυτό το (μαθηματικό) αποτέλεσμα σαν φυσικό φαινόμενο. Ο «μιντιακός» πανικός ήταν τέτοιος που δεν επέτρεψε ούτε στην Επιτροπή Εξετάσεων να σκεφτεί λογικά, οπότε πήρε μια βεβιασμένη και σε μεγάλο βαθμό άδικη για τους διαβασμένους απόφαση (την ακύρωση του θέματος). Στη συνέχεια κατάλαβε η Επιτροπή ότι το θέμα δεν ήταν λάθος. Συγκεντρώνοντας στοιχεία και από δειγματοληπτικές βαθμολογήσεις συμπέρανε ότι οι μαθητές που ήταν διαβασμένοι και μπορούσαν να σκεφτούν δεν αντιμετώπισαν πρόβλημα. Με νέα (σωστή αυτή τη φορά) ανακοίνωση η Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων αποφάσισε να προχωρήσει κανονικά στη βαθμολόγηση του θέματος.

Στο διάστημα που ακολούθησε, εμφανίστηκαν διάφορες ανακοινώσεις. Τουλάχιστον δύο κόμματα (ΣΥΡΙΖΑ, ΛΑΟΣ) «τοποθετήθηκαν» επί της πολιτικής διάστασης του «λάθος θέματος στη Φυσική». Στην ανακοίνωση του ΣΥΡΙΖΑ μαθαίνουμε ότι «για μια ακόμη φορά αναδείχθηκαν οι αδυναμίες, οι στρεβλώσεις και οι παθογένειες μιας ψυχοφθόρας διαδικασίας (...). Ειδικότερα σήμερα, που οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές των κυβερνήσεων του Μνημονίου οδήγησαν τη Δημόσια Παιδεία σε πλήρη κατάρρευση, τα φαινόμενα αυτά παίρνουν εκρηκτικές διαστάσεις». Και ο νεοφιλελευθερισμός λοιπόν ήταν υπεύθυνος για το «λάθος».

Η συζήτηση για την αλλαγή του εξεταστικού συστήματος και την πρόσβαση στην Ανώτατη Εκπαίδευση φυσικά πρέπει να είναι ανοικτή, αλλά όχι με αφορμή το «λάθος θέμα Φυσικής».

Στον χορό του λαϊκισμού δεν παρέλειψε να μπει και ο συνδικαλιστικός φορέας των Φυσικών (Ένωση Ελλήνων Φυσικών, ΕΕΦ), με την απίθανη διαπίστωση: «Το θέμα Γ4 όπως διατυπώθηκε είναι επιστημονικά λανθασμένο. Η ράβδος παίρνει αρκετή ενέργεια μέσω του έργου της δύναμης F ώστε να κάνει ανακύκλωση, με αποτέλεσμα η κινητική της ενέργεια να αυξάνει επ' άπειρον». Ντροπή, γιατί παίζουμε με την ψυχολογία των νέων παιδιών μια κρίσιμη στιγμή. Οι διαβασμένοι μαθητές φαίνεται ότι ήταν επιστημονικά πιο ώριμοι από την Ένωση Ελλήνων Φυσικών και απάντησαν με φυσική διαίσθηση (που είναι μέρος της εξέτασης για μάθημα Φυσικής).

Η ανακοίνωση της ΕΕΦ συνεχίζει: «Τα μέλη (σ.σ. ;) της Ένωσης διατυπώνουν σοβαρές ενστάσεις για την επιλογή των θεμάτων» και κρίνουν ότι, «εκτός από το πρώτο θέμα που αποτελούσε το 1/4 των θεμάτων (δηλαδή 25 μονάδες), τα υπόλοιπα

απαιτούσαν μεγάλη εμπειρία και ιδιαίτερη διαίσθηση στη Φυσική, σαν να επρόκειτο για διαγωνισμό ταλέντων». Η «δυσκολία» των θεμάτων ξάφνιασε τους υπευθύνους της ΕΕΦ γιατί σε πολλά σχολεία κάθε χρόνο τα θέματα «τυποποιούνται» και απλουστεύονται όλο και περισσότερο για να μην «ενοχλήσουν» τους γονείς και τους παράπλευρους μηχανισμούς εκπαίδευσης. Σε κάποια σχολεία οι μαθητές ρωτούν τον καθηγητή τους πριν αρχίσουν να γράφουν εξετάσεις, «στο θέμα δύο θέλετε να γράψουμε και αυτά που είναι στη σελίδα 124 ή να περιοριστούμε σε όσα αναφέρονται στη σελίδα 123;». Σε κάποιες (όχι λίγες) περιπτώσεις ο καθηγητής ανταποκρίνεται στην ερώτηση και απαντά «όχι, μόνο αυτά που είναι με έντονα γράμματα αρκούν». Ρωτήστε κάποιον που εργάζεται σε ελληνικό σχολείο για χρόνια αν τα θέματα που ζητούσαμε να λύσουν οι μαθητές τη δεκαετία του 1990 αποτελούν σήμερα θέματα για «διαγωνισμό ταλέντων».

Δύο πράγματα πρέπει να μας προβληματίσουν: (1) Γιατί δεν αφήνουμε το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς ήσυχους να κάνουν με τους μαθητές τους τη δουλειά τους; Είναι ανάγκη να γίνεται κάθε μέρα πρώτο θέμα στις ειδήσεις ο βαθμός δυσκολίας των θεμάτων στις εισαγωγικές; (2) Η παπαγαλία και η ημιμάθεια δηλητηριάζουν τη ζωή του σχολείου και η κριτική σκέψη (όπου χρειάζεται) ανακοινώνεται σαν «επιστημονικό λάθος» ακόμα και από τους «ειδικούς».

Πριν καταργήσουμε τις εισαγωγικές εξετάσεις να προχωρήσουμε στην αξιολόγηση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, αυτό είναι το κυρίαρχο θέμα - αλλά αυτό δεν φέρνει ψήφους.

Ο Λουκάς Βλάχος είναι καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής του ΑΠΘ